

Citát:

„Ať se tomu bráníme
či nikoliv, nemůžeme
vidět přítomnost jinak,
než na pozadí něčeho,
co ji předchází.“

Vladislav Vančura

ÚVODNÍK

Vážení čtenáři,

v letošním horkém a suchém létě se ukazuje jako stále naléhavější problém nakládání s vodními zdroji a zemědělskou půdou a krajinou obecně. Vzhledem k tomu, že na naše území nepřitékají velké řeky, je pro Českou republiku zásadní věcí retence, tedy zadržování vody. Nejde však jen o vodní díla, ale také o naše lesy, které mají při udržování koloběhu vody v krajině nenahraditelnou roli. Lesní půda je v důsledku prokořenění stromů pórovitější než půda zemědělská, a proto disponuje velkým retenčním potenciálem. Lesy jsou největším zdrojem pramenních vod, mají velkou schopnost infiltrace srážkových vod, filtrují nečistoty, především dusičnany. Zeleň ve městech působí doslova jako klimatizace.

Předseda vlády při své návštěvě na jižní Moravě ohlásil zahájení prací na koncepci státu, která by měla zahrnovat opatření ke zvýšení absorpční schopnosti krajiny. Na přípravě by se měla podílet společně ministerstva zemědělství a životního prostředí, koncepce by měla být předložena do dvou let. Vláda se údajně chystá nastavit politiku, která by vedla k podpoře takových forem zemědělství, které by byly schopny přizpůsobit se klimatu. O lesích, které ke kvalitě a množství vody podstatně přispívají, bohužel ani zmínka.

Vláda se na jedné straně pyšní množstvím vynaložených prostředků na podporu ekologických projektů, které jsou v řadě případů výsledkem lesnického hospodaření, ale na druhé straně je lesnictví na okraji jejího zájmu. Nemohu v této souvislosti nezmínit studii Ing. Vladimíra Krečmera, odborníka na problematiku mikroklimatologie a environmentálních funkcí lesa v krajině, z r. 2007 (Lesní hospodářství v právních souvislostech s ochranou životního prostředí a ochranou přírody), v níž se zamýšlí nad riziky, která mohou vzniknout právě z přehlížení environmentálních a sociálních funkcí lesa ve zvláště chráněných územích, která jsou ve střední Evropě

Ilustrační foto. Autor Martin Růžek

součástí kulturní krajiny. Nejen na příkladu vysychání Pramenů Vltavy se totiž ukazuje, že jeho obavy jsou na místě. Otázka, zda jsou zájmy ochrany přírody pro přírodu samotnou v kulturní krajině vždy identické se zájmy ochrany životního prostředí, jehož součástí je i člověk, je nanejvýš aktuální i s ohledem na vyhlásování dalších evropsky významných lokalit.

Ing. František Kučera
předseda

Význam lesů pro společnost a zvýšení jejich konkurenceschopnosti

Ačkoliv lesy obhospodařované trvale udržitelným způsobem významnou měrou přispívají k biologické rozmanitosti a k rozvoji venkova, velká část české veřejnosti zastává vůči lesnímu hospodářství naivní environmentalistický postoj. Vyváženost všech tří pilířů, ekologického, sociálního a ekonomického, na nichž trvale udržitelné hospodaření v lesích spočívá, je přitom zárukou, že české lesy budou společností poskytovat všechny funkce i v budoucnu a že budou konkurenceschopné. O nezbytných změnách legislativy a dalších krocích, které umožní dosažení tohoto cíle, jednala celostátní konference Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR 16. dubna v Pelhřimově.

Jedním z požadavků vlastníků lesů, o jehož naplnění SVOL dlouhodobě usiluje, je sjednocení finančních stimulů vlastníků lesů napříč kraji a posílení právní jistoty jejich úhrady. Cílem příspěvků je motivace vlastníků k plnění požadavků přesahujících rámec zákona, např. zvyšování podílu melioračních a zpevňujících dřevin či výchova porostů do 40 let, které zlepšují stabilitu lesních porostů a rozvíjejí ekologické hodnoty. „Vytržení této podpory z gesce resortního ministerstva a její přesun na kraje bylo nesystémové. Vlastníkům

pokračování na str. 2. »

Ekonomické šetření za rok 2014

VIII. ročník ekonomického šetření SVOL byl proveden v tradičním jarním termínu, s uzávěrkou koncem května 2015. Šetření se samozřejmě týkalo ekonomických výsledků roku 2014.

Nezměněn zůstal způsob získávání dat i jejich struktura. Žádosti o zaslání dat byly opět osloveny všechny majetky o velikosti 200 ha +. Ukazuje se, že pro majetky mezi 200 – 300 ha lesa, které jsou spravovány přímo vedením města a mají jen svého OLH, je toto šetření zřejmě nejzajímavější a představuje pro ně zdroj ekonomických informací a možnost srovnání hospodaření „svého“ majetku s ostatními obecními lesními majetky. I letos totiž přišlo z majetků mezi 200 – 300 ha relativně nejvíce odpovědí, a to 18% z celkového počtu odpovědí. Problémem u majetků této velikosti ale zůstává určitá nejistota ve spolehlivosti dat. Tyto obce často nepoužívají klasické číselníky výkonů, účetnictví o hospodaření v lese je vedeno podle pravidel rozpočtu obcí a neřídí se zvyklostmi v lesním hospodářství. Výsledky pak nemusí být vždy zcela srovnatelné, nejčastěji se to projevuje u režijních nákladů.

Ekonomického šetření se letos zúčastnilo méně respondentů než obvykle, snížila se i výměra lesů, z nichž výsledky byly do šetření zahrnuty. Celkem se šetření za rok 2014 zúčastnilo 60 majetků, 53 z toho bylo z komory obecních lesů, 7 pak z komory lesů soukromých. I tak byly do šetření zahrnuty výsledky hospodaření ze 61.246 ha u lesů obecních a 20.851 ha u lesů soukromých, což je, i přes poměrně značné snížení proti roku loňskému, stále vysoké číslo. Nejvíce dotazníků odevzdali členové Plzeňského regionu SVOL, následováni regionem Východočeským a Jihočeským.

Výsledky roku 2014 celkem přesvědčivě ukazují, že šlo o další rok, kdy byly na většině majetků dosaženy mimořádně příznivé hospodářské výsledky. Důvodem byly nejenom velmi příznivé ceny dříví, ale i fakt, že loňský rok byl dalším rokem bez větších kalamit celostátního rozsahu. Snad jen severní Morava je ovlivněna postupným odumíráním smrkových porostů a musí se potýkat s velkým objemem prací i nákladů z toho vyplývajících. Dosažený hospodářský výsledek i celkový výnos pro vlastníka celorepublikově v roce 2014 pravděpodobně kulminoval a podle vývoje cen dříví na trhu v současném období, kdy již dochází k mírnému poklesu cen, lze předpokládat, že výsledky roku 2015 budou pravděpodobně méně optimistické.

To, že období s mimořádně vysokými cenami dříví, které trvá již od roku 2011, nemůže platit věčně, je jasné. Je tedy velmi pravděpodobné, že se současně

pokračování na str. 2. »

Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů Vás srdečně zve
na odborný seminář pro majitele a správce lesních majetků

Efektivita hospodaření na lesním majetku

15. 10. 2015 Magistrát města Olomouce, sál zastupitelstev

20. 10. 2015 Písek, aula VOŠL a SLŠ

Semináře se budou zabývat problematikou obchodu se dřívím, výnosovostí lesních majetků, hodnocením výsledků hospodaření v lese, analýzou různých forem správy lesního majetku, povinnostmi a odpovědností vlastníka lesa dle platné legislativy.

Zárukou odborné úrovně jsou erudovaní lektoři:

JUDr. Ing. Martin Flora, Dr., Ing. Jiří Matějčíček, CSc., Ing. Jiří Svoboda.

Podrobnosti a přihláška na www.svol.cz

Ekonomické šetření... - pokračování ze str. 1.

velmi dobré ekonomické výsledky vlastníků lesů mohou poměrně rychle výrazně snížit. Bylo by proto nanejvýš žádoucí, aby vlastníci lesů měli stejně tak jako zemědělci určitou jistotu příjmu nikoliv ve formě příspěvku nebo podpory, ale náhrady za funkce lesa, které vlastníci lesů poskytují veřejnosti a celé společnosti. Jde o tzv. ostatní funkce lesa a většinu z nich bere celá společnost jako zavedenou zvyk-

lost a samozřejmost. Zatím nezbývá než zopakovat konstatování z loňského roku, že se stát k lesům na svém území chová na rozdíl od zemědělsky obhospodařovaných ploch velice macešsky. Dotace plynoucí do zemědělské výroby jsou nadále více než desetinásobkem finančních prostředků poskytovaných vlastníkům lesů a u představitelů MZe i státu není ani příliš patrná ochota tento stav v nejbližších letech změnit. Náznaky určitého posunu k lepšímu snad lze najít u dlou-

holetého požadavku SVOL na sjednocení příspěvků na hospodaření v lesích a jejich vyplacení opět ze státního rozpočtu. MZe údajně vyvíjí aktivitu ve snaze o narovnání nestejného postavení vlastníků lesů na trhu, tedy k opětovnému vyplacení příspěvků na hospodaření v lesích podle celostátně platných pravidel.

Ing. Jelínek Petr
odborný poradce SVOL

Základní údaje z výsledků šetření z let 2007 – 2014

Obecné údaje o SVOL	T.J.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Plocha lesů - členů SVOL	ha	345.876	352.123	356.816	360.376	371.087	371.087	385.940	387.346
Počet členů SVOL	členů	527	531	530	533	569	569	588	594
Průměrná výměra na 1 člena	ha/člena	656	663	673	677	652	652	656	652
Výsledky ekonomického šetření									
Počet účastníků šetření	počet	72	73	87	64	64	70	76	60
Výměra lesa jimi obhospodařovaná	ha	134.908	128.389	155.870	103.522	119.246	118.807	112.135	82.097
Průměrná těžba za rok	m³/ha	6,6	7,04	7,42	7,4	7,38	7,69	7,39	7,51
Náklady PČ	Kč/ha	1.224	1.501	1.519	1.401	1.518	1.429	1.704	1.689
Náklady na těžbu dříví	Kč/m³	156	137	193	133	144	141	154	144
Náklady na přibližování dříví	Kč/m³	172	171	173	175	174	178	196	181
Příspěvek KÚ	Kč/ha	466	447	404	349	369	358	286	331
Hospodářský výsledek (před zdaněním) – HV	Kč/ha	1.616	1.272	774	1.436	1.985	2.715	2.190	2.624
Celkový výnos pro vlastníka *	Kč/ha	3.135	2.324	1.687	2.535	3.389	3.920	3.513	3.935

**do celkového výnosu pro vlastníka je započítáváno nájemné, případný odvod zisku a hospodářský výsledek organizace*

Význam lesů... - pokračování ze str. 1.

lesů přineslo drastické snížení podpory, diskriminaci žadatelů napříč kraji a další zbytečnou administrativu. Z prostředků, které ministerstvo zemědělství poskytlo krajům v roce 2005 na podporu lesnictví, dnes kraje vyplácejí vlastníkům necelou třetinu,“ uvedl předseda SVOL Ing. František Kučera. Výše průměrného příspěvku v rámci všech krajů v České republice činila v roce 2014 pouhých 198Kč/ha lesa. Alarmujícím příkladem je Středočeský kraj, který v uvedeném roce vyplatil pouze 36Kč/ha lesa! Pokud nebude MZe situaci řešit systémovou změnou, problém se bude ještě více prohlubovat v kontextu s tím, jak budou církevní subjekty přebírat své historické lesní majetky od státu a začnou na nich hospodařit.

Náměstek ministra zemědělství pro lesní hospodářství Mgr. Patrik Mlynář označil výše uvedený požadavek vlastníků lesů za oprávněný a informoval přítom-

né o chystaných krocích, které by mohly rozdělování finanční podpory vlastníkům nestátních lesů vrátit zpět na ministerstvo. Vyslechl si rovněž důvody a návrhy SVOL k novelizaci lesního zákona, které vycházejí především z potřeby diferencovat povinnosti vlastníka lesa podle druhu vlastnictví a velikosti lesa, z nutnosti vyjasnit pravidla ve věci provádění preventivních opatření k zabránění škodám na liniových stavbách, které se nacházejí na lesních pozemcích, z požadavku na zrušení vícekolejnosti státní správy, snížení odpovědnosti vlastníků lesů za bezpečnost návštěvníků lesa, zavedení kompenzace plnění mimoprodukčních funkcí lesa a zjednodušení podmínek pro arondace lesních majetků.

Náměstek Mlynář dále hovořil o právě Programu rozvoje venkova a nových programů PGRLF a ocenil zapojení členů SVOL do lesní pedagogiky a projektu „Poznávej les“, který pokračuje již třetím rokem a jehož realizaci MZe spolufinan-

cuje. Připomněl také snahu svého úřadu vstoupit do jednání s MŽP a otevřít náhradovou vyhlášku č. 335/2006 Sb.

Konference se zabývala také připravovanou novelou zákona o myslivosti, novelizací náhradové vyhlášky č. 55/1999 Sb. a problematikou hodnocení výnosovosti lesních majetků. Co se týče myslivecké legislativy, zásadním požadavkem SVOLu je zavedení zákonných postupů k eliminaci neúměrných stavů zvěře, protože les musí mít přednost před zvěří. S tím souvisí zlepšení postavení menších vlastníků pozemků a jejich práv, zlepšení možnosti vymáhání škod zvěří, umísťování zařízení pro lov a krmení pouze se souhlasem vlastníka lesa, úprava doby lovu atd. Některým vlastníkům by pomohlo vyřešit problém snížení minimální výměry honitby. Náměstek Mlynář avizoval konání kulatých stolů (duben-květen) se zástupci držitelů a uživatelů honiteb s vlastníky a nájemci zemědělských pozemků, s lesníky a akademikou obcí. Podle ministerstva by novela

měla prioritně řešit problematiku mysliveckého plánování, kompetence orgánů státní správy, úpravu pravidel pro lov zvěře, kompetence mysliveckého hospodáře, možnost zavedení institutu rozhodce při sporech o náhradu škody a úpravu pravidel a podmínek mysliveckého vzdělávání. Jednání XIV. konference SVOL se zúčastnila řada významných hostů, mezi jinými poslanec PČR a člen Zemědělského výboru Ing. Josef Kott, náměstek ministra životního prostředí Ing. Vladimír Dolejský, výrobně-technický ředitel Lesů ČR, s. p., Ing. Václav Lidický a výrobní náměstek Vojenských lesů a statků, s. p., Ing. Libor Strakoš. Oba zástupci státních podniků vyjádřili zájem spolupracovat se SVOL na novelizaci lesnické legislativy, pokračovat v řešení problému sucha a kůrovcové kalamity na severovýchodní Moravě a ochotu zapojit se do přípravy ekonomického informačního systému v lesnictví, jehož vytvoření SVOL navrhuje pro objektivní hodnocení výnosovosti majetku bez ohledu na druh jeho vlastnictví.

Dlouhodobou spolupráci se SVOL pozitivně hodnotil zástupce Svazu měst a obcí Ing. Lukáš Vlček. Snahy o změnu přístupu k honebním společenstvím tak, aby se posílily pravomoci a důvěra vůči vlastníkům pozemků, podpořil v diskusi o novém mysliveckém zákonu také místopředseda Asociace soukromého zemědělství Ing. Jan Štefl.

Odpolední jednání konference bylo věnováno vyhodnocení 22. kola Programu rozvoje venkova 2007-2013 a zásadním změnám v pravidlech pro následující sedmileté období, společnému obchodu se dřívím a dalším vnitřním záležitostem SVOL. Schválené usnesení z konference a prezentace přednášejících jsou dostupné na www.svol.cz v sekci Z naší činnosti.

Ing. Marie Růžková
tajemnice SVOL

Spolupráce s organizacemi vlastníků lesů v EU

Významnou aktivitou SVOL je zapojení do činnosti evropských organizací nestátních vlastníků lesů a účast na akcích pořádaných Evropskou komisí. Kromě přímého zdroje informací se nám otevírá i prostor pro obhajování oprávněných zájmů našich členů u relevantních evropských institucí. V předsednictvu Konfederace evropských vlastníků lesů (CEPF) vystřídal pana Josefa Bartoně po deseti letech ve funkci Mgr. Michael Podstatzky-Lichtenstein. Jeho nominace byla schválena na letošní valné hromadě CEPF, která se uskutečnila v Záhřebu.

Po volbách do Evropského parlamentu a novém obsazení vedoucích pozic v Evropské komisi bylo nejdůležitější navázat kontakty s významnými politiky a úředníky, především ze strany nadnárodních organizací vlastníků lesů, ale i jejich členských organizací. Na sklonku loňského roku diskutovali zástupci SVOL o problémech nestátních lesů na evropské úrovni mj. s českým europoslancem Pavlem Pocem, který je v současné době předsedou Výboru pro životní prostředí Evropského parlamentu.

Evropská lesnická strategie

V uplynulém období byly klíčové aktivity pro dokončení schvalovacího procesu Evropské lesnické strategie. Základním posláním tohoto strategického dokumentu, který byl přijat v březnu 2015, je deklarace významu trvale udržitelného hospodaření v lesích při respektování ekonomických, sociálních i environmentálních aspektů. Nyní probíhají jednání pracovních

pokračování na str. 3. »

Prozíravost starostů a radních se vyplatila

4. června proběhla na přibyslavském zámku oslava 85. výročí založení a 20 let od obnovy Lesního družstva obcí v Příbyslavi.

Založení lesního družstva ovlivnil záměr, podle kterého mělo panství Zámek Žďár přejít do vlastnictví pražského arcibiskupství jako odškodné za panství v Brdech, kde byla zřízena vojenská stělnice. Dohodu mezi akčním výborem pro přípravu lesního družstva a velkostatkem urychlila, ale obcím zároveň ztížila vyjednávací podmínky, větrná a sněhová kalamita v říjnu 1930, kdy na území budoucího lesního družstva padlo cca 470 tis. m³ polomu. Ustavující schůze lesního družstva se konala 3. prosince téhož roku. O dva roky později postihla území lesního družstva námrazová kalamita 82 tis. m³ dřeva a družstvo se ocitlo v závažných finančních problémech. Ty se podařilo překlenout díky tomu, že členové představenstva vložili do lesního družstva jako záruku své vlastní majetky, což je z dnešního pohledu neuvěřitelné.

Majetek družstva byl v roce 1959 zestátněn a až po dlouhých 36 letech se

Za dvacet let práce pro LDO obdržel ředitel Ing. Jiří Svoboda (vlevo) čestný titul vrchní lesní rada.

podařilo v roce 1995 lesní družstvo obnovit. Ani to nebylo podle starosty Žďírce nad Doubravou a předsedy LDO Příbyslav Jana Martince jednoduché – chyběla technika, hájenky a fořtovny byly zchátralé, lesní cesty rozbité. Situace se začala zlepšovat od roku 2000 s nástupem nového vedení a změnou strategie hospodaření družstva.

V současnosti lesní družstvo sdružuje 44 obcí regionu Žďársko a Příbyslavsko, poskytuje zaměstnání až osmdesáti lidem a významně přispívá do rozpočtů podílnických obcí. Aktivně působí také ve struktu- rách SVOL, jehož je členem.

Ing. Marie Růžková

skupin generálních ředitelství Evropské komise, zejména pro životní prostředí a zemědělství, jejichž cílem je naplňování závěrů strategie v praxi. Stanoviska pro tato jednání často připravují naše partnerské organizace CEPF, FECOF (Evropská federace obecních lesů), ELO (Evropské sdružení vlastníků půdy) ve spolupráci s dalšími organizacemi, např. s Evropským sdružením farmářů a družstev (COPA COGEA), jehož členem jsou i skandinávská sdružení vlastníků lesů, a Evropským sdružením státních lesů (EUSTAFOR).

V červnu 2015 bylo také dokončeno dvouleté jednání pracovní skupiny pro tvorbu „Guidance of Natura 2000 and Forests“, tj. doporučení pro optimalizaci způsobu hospodaření v lesních společenstvech N2000. Zástupci organizací vlastníků lesa vyvinuli obrovské úsilí, aby byl zachován doporučující charakter tohoto dokumentu a možnost přizpůsobit hospodaření na lokalitách místním podmínkám. O prosazení závaznosti dokumentu naopak usilovaly ekologické nevládní organizace.

Obdobné problémy provázejí také výše zmiňovaná jednání související s implementací Evropské lesnické strategie. Jedná se zejména o stanovení kritérií a indikátorů pro trvale udržitelné hospodaření v lesích za účelem hodnocení vývoje na národní úrovni. Pracovní skupina měla za úkol vybrat ze stávající škály panevropských kritérií a indikátorů Forest Europe určených pro hodnocení konkrétních lesních majetků (jsou implementovány např. v pravidlech certifikace PEFC) takové indikátory, které by vyjadřovaly vývoj stavu lesů na národní, max. regionální úrovni. Zástupci vlastníků lesů se snaží využít celostátních údajů národních lesních inventarizací a hodnocení v periodách cca 5 let s ukazateli např. zásoba, přírůst, vývoj procentického zastoupení dřevin, zatímco zástupci nevládních ekologických organizací skloňují k hodnocení na úrovni majetku.

„Kaskádové využití dříví“

Další odborná pracovní skupina řeší problematiku „kaskádového využití dříví“, tj. pravidla, kdy pro vlastníka bude závazné dodávat kvalitní dříví pro výrobu dýh, řeziva či celulózy, a k energetickým účelům bude používáno přednostně dříví v procesu recyklace. Dogmatická aplikace tohoto principu však může znamenat významné narušení základních principů tržního hospodářství a vlastnických práv. Např. při rozsáhlých kalamitách může být problém s odbytem kvalitních sortimentů a jediným možným řešením, které zabrání znehodnocení dřeva, je prodej i pilářských sortimentů k energetickému využití. Přes úsilí evropských lesnických organizací a interpelace u poslanců Evropského parlamentu byl princip zakotven ve směrnici EU o obnovitelné energii. Podařilo se však prosadit dovětek, že musí být zohledněny místní a regionální podmínky.

Revize „naturových“ směrnic

Nová Evropská komise zařadila mezi své hlavní cíle např. zvýšení zaměstnanosti, finanční úspory a zjednodušování legislativy. V této souvislosti vyhlásila i prověrku některých zákonných předpisů, mimo jiné i směrnic EU o ochraně ptáků, druhů a přírodních stanovišť – tj. zákonných podkladů pro vytvoření soustavy Natura 2000. Koncem roku 2014 oslovila členské státy k vyplnění „Dotazníku za účelem shromáždění důkazů pro kontrolu účelnosti směrnic EU o ochraně přírody“, který má být podkladem k vyhodnocení jejich efektivit, účinnosti, účelnosti, adekvátnosti, souladu s ostatními zákonnými předpisy a celkového přínosu pro dosažení vytyčených cílů. Je zřejmé, že ministerstva životního prostředí a ekologické organizace by chtěly posílit svůj vliv, zatímco ostatní dotčené subjekty očekávají spíše liberalizaci směrnic. SVOL byl vyzván k vyplnění dotazníku evropskými organizacemi vlastníků lesa CEPF i FECOF. Nepůsobí korektně, že Komise opomenula obeslat některé ústřední orgány ovlivněné proce-

sem N2000 (v ČR například Ministerstvo zemědělství), a ty se o možnosti uplatnit své připomínky k revizi směrnic dozvídaly nepřímo.

Následně byla otevřena veřejná internetová konzultace pro širokou veřejnost. CEPF, FECOF a v České republice SVOL připravily pro své členy informace a požádaly je o zapojení do tohoto procesu. Veřejné konzultace se zúčastnilo cca 400 tisíc subjektů. Většina odpovědí byla bohužel zprostředkována nevládními ekologickými organizacemi, které pro odesílání předem připravených odpovědí, v nichž požadují zpřísnění směrnic N2000 a jejich závaznost, využívaly hromadných adresářů a sociálních sítí. Proti této formě veřejné konzultace připravuje SVOL i evropské organizace vlastníků protest.

Revize Nařízení o dřevu

Veřejnou konzultaci otevřela Evropská komise také k hodnocení účinnosti Nařízení o dřevu (EUTR). O výstupy této konzultace se bude opírat povinná zpráva o fungování a účinnosti EUTR, která má být předložena Evropskému parlamentu a Radě 3. prosince 2015. SVOL i evropské organizace vlastníků se do diskuze rovněž zapojily. Vzhledem k tomu, že v ČR je dostatečným a efektivním nástrojem v boji proti nelegálnímu dřevu národní legislativa, je EUTR pro vlastníky lesů jen další nadbytečnou byrokratickou zátěží.

Závěry z biogeografického semináře Natura 2000

Ve dnech 28. 6. – 1. 7. 2015 pořádala Evropská komise v Luxembourg biogeografický seminář Natura 2000 společný pro kontinentální, panonskou černo-mořskou a stepní oblast. Předmětem semináře byla především diskuze na téma managementu vyhlášených lokalit N2000. Za SVOL se jednání zúčastnil Ing. Stanislav Janský.

Evropská komise považuje proces vyhlásování lokalit N2000 za uzavřený, v současné době probíhá v některých zemích doplňování v rozsahu dle výsledků posledních biogeografických seminářů (v České republice požadavky na doplnění a rozšíření dle semináře v Pruhonicích v březnu 2011). Akce v Luxembourg se zúčastnilo více než 100 lidí, většinou se však jednalo o zástupce ministerstev životního prostředí, pracovníky ochrany přírody a ekologických nevládních organizací. V pracovní skupině „Lesní společenstva“ bylo cca 40 lidí, zástupců organizací vlastníků lesa bylo pět. Složení národních delegací bylo v kompetenci pozvaných států, z České republiky z devíti delegátů byl ve skupině pro lesní společenstva pouze zástupce SVOLu, ostatních osm účastníků bylo ve skupinách vodních nebo travních společenstev.

Pracovní skupiny projednávaly hlavní témata implementace a trvale udržitelného managementu N2000. Ve skupině „Lesní společenstva“ byla zejména diskutována potřeba metodických materiálů doporučených opatření managementu lesních ekosystémů, kterými by bylo možné dosáhnout zlepšení příznivého stavu.

Byla zpochybněna metodika reportingu o stavu habitatů N2000 a způsob hodnocení stavu (příznivý, nepříznivý – neadekvátní, špatný) a zejména reálné možnosti dynamiky zlepšování či zhoršování. Dle reportingu 2007 – 2012 je v příznivém stavu cca 9%, v nepříznivém – neadekvátním 56%, ve špatném 35 %. Podle článku 17 Směrnice jsou hodnoceny všechny výskyty lesních habitatů N2000, nikoliv zařazených do vyhlášených lokalit, učin-

nost opatření managementu N2000 je tak těžko vyhodnotitelná. Byl akceptován názor, že je třeba otevřít diskuzi o takové definici hodnocení stavu habitatů, která bude respektovat všechny 3 pilíře trvale udržitelného hospodaření.

Zástupci ekologických organizací prosazovali ustanovení minimálního požadavku bezzásahových území a požadavku ponechávání starých porostů na dožití (návrh minimálně 10 % rozlohy bezzásahových území a 50 m³ „mrtvého“ dříví na hektar). Tyto požadavky byly odmítnuty i zástupcem GR Evropské komise pro životní prostředí panem Francois Kremerem, neboť nejsou uvedeny ve znění směrnic. Přesto tyto návrhy zůstaly ve výstupech ze semináře jako témata k další diskuzi.

SVOL na jednání prezentoval jako příklad dobré praxe materiál „Zásady hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000“ vydaný v roce 2006, na jehož vytvoření spolupracovali zástupci SVOL, LČR, VLS a AOPK.

Dalšími diskutovanými tématy byly ekosystémové služby, výmladkové lesy, nové pěstební technologie, integrované lesní hospodářské plány, mikrohabitaty. Z jednání kromě jiného vyplynulo, že významná část pravidel (např. vymezení rozsahu N2000, definice příznivého stavu) je v kompetenci národních států, je však třeba zachovat aktivní přístup z úrovně EU, aby nebyla práva vlastníků v členských státech neadekvátně omezoována. Evropská komise počítá v nejbližším období se shromažďováním dokumentů dobré praxe a podporou dvou či vícestranných mezinárodních workshopů pro výměnu zkušeností.

Ing. Stanislav Janský
2. místopředseda SVOL
Správa veřejného statku města Plzně, p. o.

První kolo příjmů žádostí z PRV 2014 - 2020

Ministerstvo zemědělství vyhlásilo první kolo příjmu žádostí v rámci realizace projektových opatření PRV. Žadatel o dotace z PRV musí být zaregistrován na webových stránkách SZIF na **Portálu farmáře**. Žádosti budou přijímány v termínu **od 29. září 2015 od 8.00 hodin do 12. října 2015 do 13.00 hod.**

Pokud jde o lesní hospodářství, 1. kolo příjmu žádostí bylo vyhlášeno pro následující dvě opatření:

- **Opatření M 04 Investice do hmotného majetku** - operace 4.3.2 Lesnická infrastruktura (finanční objem 345 mil. Kč)
- **Opatření M 08 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů** - operace 8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství (finanční objem 190 mil. Kč)

Pro každou operaci jsou stanovena závazná pravidla. Jejich úplné znění v podobě obecných a specifických podmínek nalezne každý uchazeč na webových stránkách SZIF a MZe. Žadatelé mají také povinnost seznámit se s příručkami pro publicitu, zadávání veřejných zakázek a v případě, že způsobilé výdaje u projektu, ze kterých je stanovena dotace, přesáhnou částku 1 mil. Kč, také s metodikou výpočtu finančního zdraví žadatele. Uvedená dokumentace je rovněž k dispozici na webových stránkách MZe, příp. SZIF.

Podstatné změny v rámci obecných podmínek oproti minulému období:

- každý žadatel může ve vyhlášeném kole podat na každou uvedenou operaci **pouze jednu Žádost** o dotaci,
- Žádost o dotaci (pozn. povinné a nepovinné přílohy) budou předkládány pouze prostřednictvím **Portálu farmáře**,
- splnění podmínky **finančního zdraví** v případě, že výdaje u projektu, ze kterých

je stanovena dotace, **budou vyšší než 1 mil. Kč,**

- lhůta vázanosti projektu na uvedené operace je **5 let od data převedení dotace** (rozumí se konečné platby na účet příjemce dotace),
- projekty nebude možné realizovat formou leasingu nebo věcného plnění,
- kompletní dokumentace k zrealizovanému výběrovému/zadávacímu řízení je předkládána **16-19 týdnů od ukončení příjmu žádostí**,
- opatření stavebního úřadu včetně stavebním úřadem ověřené projektové dokumentace předloží žadatel nejpозději **16-19 týdnů od ukončení příjmů žádostí**.

Základní informace k operaci 4.3.2 Lesnická infrastruktura

- **Žadatelem může** být fyzická či právnická osoba, sdružení s právní subjektivitou, obce nebo jejich svazky, lesní podniky vysokých škol, hospodařící v lesích, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení či spolků s právní subjektivitou, vysokých škol, obcí nebo jejich svazků.
- Výsledkem realizace projektu je v rámci jedné podané Žádosti o dotaci pouze **jeden souvislý úsek lesní cesty**.
- Výstavba a rekonstrukce lesních cest bude podporována pouze na území, kde výstavbou nebo rekonstrukcí lesních cest nedojde k překročení hustoty lesní dopravní sítě nad hodnotu optimální, stanovenou na úrovni lesního majetku žadatele. K Žádosti o dotaci předloží žadatel **souhlasné vyjádření ÚHÚL**. Záměrcům o uvedenou dotaci doporučujeme, aby bez časového odkladu **ihned kontaktovali příslušnou pobočku ÚHÚL**.
- Podpora se týká kategorií lesních cest **1L a 2 L**.
- Podpora je poskytována jako příspěvek na vynaložené způsobilé výdaje, a to ve výši **80 % způsobilých výdajů**. Maximální výdaje, ze kterých je stanovena dotace, je 8 mil. Kč na projekt.

Základní informace k operaci 8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství

- **Žadatelem může být** fyzická či právnická osoba, sdružení s právní subjektivitou, obce nebo jejich svazky, lesní podniky vysokých škol, hospodařící v lesích, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení či spolků s právní subjektivitou, vysokých škol, obcí nebo jejich svazků.
- Výsledkem realizace projektu je **jedna podaná Žádost** o dotaci (jedna žádost může zahrnovat pořízení více strojů, technologií nebo zařízení).
- **Způsobilé výdaje:** stroje a technologie (včetně koně a vleku za koně k vyvážení dříví) pro obnovu, výchovu a těžbu lesních porostů včetně přibližování, stroje ke zpracování potěžebních zbytků, stroje pro přípravu půdy před zalesněním, stroje, technologie a zařízení pro lesní školkařskou činnost (dotaci nelze poskytnout na závlahové systémy), stroje a zařízení pro údržbu a opravy lesních cest.
- Podpora je poskytována jako příspěvek na vynaložené způsobilé výdaje, a to ve výši **50 % způsobilých výdajů**. Vztahuje se pouze na stroje a technologie šetrné k životnímu prostředí a na stroje, které jsou určeny pro hospodaření na pozemcích určených k plnění funkcí lesa. V rámci školkařské činnosti budou podporovány jen lesní školky, které jsou součástí lesnického podniku a provozují školkařskou činnost na PUPFL. Provozovatel školkařské činnosti musí být evidován v systému evidence reprodukčního materiálu. Maximální výdaje, ze kterých je stanovena dotace, je 9 mil. Kč na projekt.

Všechny výše uvedené informace považujeme jako základní v rámci „spuštění“ 1. kola příjmů žádostí, které je před námi. Podrobné informace naleznete na již výše uvedených webech. Dále samozřejmě doporučujeme využít možnosti účasti na odborných seminářích, které se budou průběžně k danému tématu konat.

Ing. Jan Kalafut
člen MOV PRV
předseda RO SVOL Jihočeského kraje
Správa lesů města Tábora, s. r. o.

Nové podpory z PGRLF

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a. s., (PGRLF) připravil ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství čtyři nové dotační programy zaměřené na oblast rozvoje podnikání v odvětví lesního hospodářství a zpracování dřeva. Podobně jako u jiných programů PGRLF bude podpora poskytována formou částečné úhrady úroku z komerčních úvěrů, a to na pořízení lesnické techniky a technologií v oblasti zpracování dřeva a produkce sadebního materiálu lesních dřevin, a dále příspěvků na pojištění lesních porostů.

Investiční programy Podpora nákupu techniky pro hospodaření v lesích, Podpora školkařských provozoven na pozemcích určených k plnění funkce lesů a Podpora nákupu techniky a technologií pro dřevozpracující provozovny spolu s neinvestiční Podporou pojištění lesních porostů rozšiřují portfolio podpor poskytovaných PGRLF o odvětví lesního hospodářství a zpracování dřeva a doplňují dosud jediný program PGRLF související s hospodařením v lesích, kterým je podpora pojištění lesních školek.

Program nákupu techniky pro hospodaření v lesích je určen vlastníkům lesů (podnikatelům a obcím) s výjimkou státních podniků a malým a středním podnikatelům poskytujícím služby v lesnictví. Podpora pro producenty sadebního materiálu lesních dřevin a pro pilařské provozy je omezena pro malé a střední podnikatele, o podporu pilařských provozů mohou žádat rovněž obce. Všichni vlastníci lesa s výjimkou fyzických osob nepodnikajících jsou způsobilí pro podporu pojištění lesních porostů.

Investiční podpora bude poskytována ve formě subvence části úroků z komerčních úvěrů. Sazbu podpory stanovuje PGRLF, a to maximálně do výše 5 % p. a., přitom úrokové zatížení příjemce podpory plynoucí z úvěru musí činit vždy minimálně 0,5 % p. a. V případě pojištění lesních porostů hradí poskytovatel podpory žadateli část nákladů vynaložených na platbu pojistného, vždy maximálně 30 % nákladů zaplacených v daném roce.

Podpora v rámci všech programů bude poskytována v režimu de minimis, maximální výše podpory tak zároveň nesmí v každém tříletém období přesáhnout korunový ekvivalent částky 200 tis. EUR diskontovaný podle splátkového kalendáře úvěru sazbou vyhlášenou Evropskou komisí k datu poskytnutí podpory.

Kromě výše uvedených programů lze pro financování investičních záměrů využít také podporu ve formě ručení za úvěr ze strany PGRLF, která je určena stejnému okruhu žadatelů jako předchozí programy.

Příjem žádostí byl zahájen 3. srpna 2015. Žádosti o poskytnutí podpory jsou přijímány prostřednictvím **místně příslušných pracovišť SZIF nebo prostřednictvím PGRLF.** Formuláře žádostí a plné znění pravidel je k dispozici na www.pgrlf.cz v části „Ke stažení“.

Upozornění!

S ohledem na nastavení pravidel 1. kola příjmu žádostí Programu rozvoje venkova (operace 8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství) **nelze nové dotační programy PGRLF ani ručení za úvěr kombinovat s dotacemi z Programu rozvoje venkova na pořízení stejné techniky.**

Dle tiskové zprávy MZe 29. 7. 2015 /red./

Financování společenských funkcí lesů

Přírodní dětský park Rytířské hradiště v areálu městských lesů. Součástí parku jsou pískoviště, skluzavky, překážková dráha, bludiště s prolézačkami a ohniště.

24. června uspořádal SVOL ve spolupráci s akciovou společností Městské lesy Hradec Králové odborný seminář „Financování společenských funkcí lesů, možnosti podpory EVVO z národních a evropských zdrojů“. Seminář se konal v rámci projektu Poznávaj les všemi smysly II.

Ing. Petra Myslíková ze SZIF seznámila účastníky s připravovanou finanční podporou zvýšení rekreačních funkcí lesů z **Programu rozvoje venkova v rámci operace 8.5.2 Neproduktivní investice v lesích.** Prostředky jsou určené např. na značení, výstavbu a rekonstrukci stezek pro turisty do šíře 2m, závory, výstavbu herních, naučných a fitness prvků, odpočinková stanoviště, lavičky, informační tabule apod. Škála příjemců dotace je široká, preferovány budou obce a soukromí vlastníci lesů. Podpora je určena na projekty realizované na PUPFL mimo ZCHÚ, oblastí Natura 2000 a území hl. města Prahy. Preferovány budou projekty v lesích zařazených do vybraných kategorií lesů zvláštního určení (lázeňské, příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí). Alokace prostředků na operaci je o 11 % nižší než v předchozím programovacím období (celkem cca 115 mil. Kč). Příjem žádostí bude vyhlášen na jaře 2016, pravidla budou zveřejněna nejméně 8 týdnů předem na www.eagri.cz a www.szif.cz.

Na zajištění péče o národní parky, CHKO, NPR, NPP a lokality soustavy území Natura 2000, péči o vzácné druhy a jejich biotopy, péči o cenná stanoviště, prevenci šíření a omezování výskytu invazních druhů, revitalizaci vodních toků, zlepšování druhové, věkové a prostorové struktury lesů mimo ZCHÚ a soustavu Natura 2000, ale také na opatření zamezující vodní či větrné erozi mohou vlastníci pozemků žádat o dotace z prioritní osy **4 Ochrana a péče o přírodu a krajinu z Operačního programu Životní prostředí 2014-2020.** S možnostmi a podmínkami seznámila přítomné Ing. Elena Bočevová z Agentury ochrany přírody a krajiny. Alokace na uvedenou osu činí 9,5 mld. Kč, žádosti přijímá AOPK od 14.8. do 14. 10. 2015 (u vybraných opatření je příjem žádostí prodloužen do 31. 12. 2016).

Možnosti a podmínky **operačních programů přeshraniční spolupráce českých subjektů s Polskem, Saskem, Bavorskem, Rakouskem a Slovenskem** na období 2014-2020 prezentoval Ing. Vladimír Šourek z Ministerstva místního rozvoje, které je řídicím orgánem těchto programů v ČR. Programy jsou zaměřeny na regionální a místní projekty s přeshraničním významem; tematickými cíli programů je mj. zachování a ochrana životního prostředí, podpora účinného využívání zdrojů či podpora přizpůsobení se změně klimatu. Do programů se mohou zapojit organizace zřizované obcí nebo sdružením obcí, územní samospráva, v některých případech také podnikatelské subjekty. Každý program má definované území spolupráce (vyjma Středočeského kraje a Prahy se mohou zapojit všechny kraje). Kritériem spolupráce je společná příprava projektu s partnerem z druhého státu, společ-

ná realizace projektu, společný personál a společné financování projektu oběma stranami. Příjem žádostí z OP Sasko probíhá od 31. 7. 2015, u ostatních programů od září 2015.

Přehled o možnostech **finanční podpory EVVO a lesní pedagogiky** z evropských fondů na období 2014-2020, národních a krajských dotací podala Ing. Marie Růžková. Aktuálně probíhá příjem žádostí z dotačního titulu Program podpory obcí ležících v regionech národních parků určeného na podporu rozvoje infrastruktury, environmentálního vzdělávání a ekologické dopravy. Alokace činí 50 mil. Kč, žádosti přijímá Státní fond životního prostředí ČR do 30. září. Od 1. září bude zahájen příjem žádostí z programu 8.1 Podpora ekologické výchovy a osvěty, který financuje Liberecký kraj. O dotaci na projekty lesní pedagogiky realizované v době od 1. ledna 2015 až 31. října 2016 mohou žádat také obce, příspěvkové organizace, obchodní společnosti měst aj. do 30. září 2015, celková alokace činí 1,3 mil. Kč.

Podmínkám pro umístování staveb k plnění společenských funkcí lesů, odpovědnosti vlastníka lesa za škody na cizích nemovitostech a odpovědnosti vlastníka lesa za bezpečnost návštěvníků lesa se ve svém vystoupení zevrubně věnoval JUDr. Ing. Martin Flora. V závěrečné části přednášky nastínil **základní povinnosti** poskytovatele lesní pedagogiky, jednak z hlediska odpovědnosti za bezpečnost dětí, které se těchto aktivit účastní, ale i z hlediska ochrany osobnosti při pořizování fotografií a jiných obrazových či zvukových záznamů o akcích lesní pedagogiky. Připomněl rovněž zásady autorského práva a zákonné mantinely použití živých zvířat při akcích lesní pedagogiky.

Odpolední část semináře byla věnována exkurzi na lesním majetku Městské lesy Hradec Králové a. s., tematicky zaměřené na zvyšování společenské hodnoty lesů. S posláním a činnostmi společnosti, realizovanými projekty a záměry do budoucna účastníky seznámil ředitel společnosti Ing. Milan Zeržán.

Podrobnosti na www.svol.cz v sekci Z naší činnosti/Poradenská a vzdělávací činnost.

Ing. Marie Růžková

ROZHOVOR

Na jaře letošního roku byl předsedou regionálního sdružení SVOL Východní Čechy zvolen jednatel společnosti Lesy a parky Trutnov s. r. o. Ing. Jaroslav Semerák.

Mohl byste stručně představit lesní majetek, který spravujete?

Lesní majetek města je specifický svojí rozptýleností, porosty se změněnou druhovou skladbou v důsledku imisí z elektrárny Poříčí II a rozmanitostí druhové skladby.

Lesy o celkové výměře 2.319 ha netvoří souvislý celek, ale jsou rozptýlené do vzdálenosti přibližně 12 km od Trutnova a zasahují do 25 katastrálních území. Nalézají se ve dvou lesních oblastech (LO Podkrkonoší 70 %, LO Sudetské mezihoří 30 %). Lesy leží většinou v pahorkatinném terénu, nadmořská výška se pohybuje převážně v rozmezí 450 – 550 m n. m. Z klimatického hlediska jsou lesy v mírně teplé oblasti, průměrná teplota činí 6,5 °C, průměrný roční úhrn srážek 800 mm, sněhová pokrývka je zde 100 – 120 dnů, délka vegetační doby 135 dnů. Půdy zde díky pestrému podloží tvoří širokou škálu půdních typů od podzolů po kambizem, část půd je ovlivněná vodou. Na LHC se vyskytují 3 zonální LVS – 4. stupeň bukový 11 %, 5. stupeň jedlobukový 84 % a 6. stupeň smrkobukový 3 %. Z cílových hospodářských souborů zaujímají největší plochu HS 55 (41 %) a 53 (39 %), méně pak HS 51 (12 %), 45 (6 %) a 57 (2 %). Ze souborů lesních typů zde převládají 5K, 5S, 5B, 4S a 5N. Průměrné obmýtlí činí 106 let, zásoba na hektar 272 m³. Nejrozšířenější dřevinou je SM (67 %), MD (10 %), BK (5 %), BO (3 %) a OL (2 %).

Jaké pěstební postupy využíváte především? Jaký podíl na celkové těžbě zaujímá nahodilá těžba?

Na majetku nemáme zvláště chráněné území nebo Naturu 2000. Uplatňujeme převážně maloplošný holosečný způsob s rozpracováním porostů a následným využitím přirozené obnovy (zatím cca 10 %). Maximální výše těžeb byla původně stanovena na 150.000 m³. V roce 2012 byla provedena změna LHP na 183.000 m³. Za období 2007-2014 činil podíl nahodilých těžeb 32 % z celkového objemu těžeb 149 tis. m³. 80 % nahodilých těžeb tvoří větrné kalamity - Kyrril (2007), Emma (2008), Ivan (2009) a letní bouře v r. 2013.

Jak provozujete myslivost? Máte vlastní honitbu?

Myslivost provozujeme ve vlastní honitbě města o výměře 1.214 ha, součástí honitby jsou ucelené lesní pozemky ve správě naší společnosti o výměře 537 ha. V honitbě je normována zvěř srnčí a černá, z drobné zvěře zajíc, dříve zde byla normována i mufloní zvěř. Právo myslivosti vykonává část lesního personálu, několik povolenek každoročně vydáváme pro místní myslivce, nejedná se však o poplatkový odstřel. Stavby zvěře udržujeme ve výši, kdy nedochází k téměř žádným škodám na lesních porostech. K těmto stavům jsme dospěli postupným snižováním normovaných stavů až na, podle našeho názoru, rovnovážný stav. Například u srnčí zvěře, kde je normovaný stav honitby 70 ks, udržujeme v posledních letech cílový stav zvěře ve výši 54 ks.

Jaká je současná organizační struktura správy majetku?

Městské lesy byly po roce 1991 řízeny přímo odborem městského úřadu. V roce 1993 byla za tímto účelem zřízena příspěvková organizace. Od roku 2002 vykonává správu majetku města, a to zejména lesního půdního fondu a nemovitostí sloužících lesnímu provozu, městského lesoparku, městského parku a městských hřbitovů, obchodní společnost Lesy a parky Trutnov s. r. o. Společnost je ve 100 % vlastnictví Města Trutnova.

Hlavní činností společnosti je odborné obhospodařování lesů. Lesy jsou rozděleny do pěti lesnických úseků – Zlatá Olešnice, Čížkovy kameny, Starý Rokytník, Hajnice (hospodářské lesy) a LÚ Lesopark (příměstské lesy), kde je hlavní důraz kladen především na rekreační, estetické a ostatní společenské funkce lesa. Společnost řídí jednatel, který je zároveň odborným lesním hospodářem. Průměrný evidenční počet zaměstnanců v loňském roce činil 37 – z toho v lesním hospodářství 25 (z toho 8 THP). V současné době máme vyšší počet zaměstnanců, protože využíváme pracovníky z úřadu práce v režimu VPP.

pokračování na str. 5. »

Jak financujete údržbu městského parku a městských hřbitovů?

Výnosy z prodeje dřeva zajišťujeme nejen řádné hospodaření ve svěřených lesích, včetně lesů příměstských, ale zprostředkovaně také financování správy městského parku a městských hřbitovů. Odvádíme totiž městu nájemné, které v podstatě pokrývá platby vyplývající z obstaravatelských smluv, na základě kterých pro město správu parku a hřbitovů prová-

V rámci projektu „Rozšíření příměstských lesů – Poříčský hřbet“ bylo opraveno a vybudováno 5,78 km cest a pěšin.

Fit stezka v lokalitě Paradráha zahrnuje 10 stanovišť, sportovní sestavy a vzdušné čtyřsedadlové houpačky. Mobiliář je přizpůsoben různé sportovní zdatnosti jeho uživatelů. Na snímku žebřík pro ručkování.

Od r. 2005 poskytují v Trutnově také lesní pedagogiku pro místní základní a mateřské školy. Minimálně jednou za rok pořádají pro širokou veřejnost setkání s lesníky a pracovníky ochrany lesa. Snímek je z akce Den v lese 2015.

díme. Park o rozloze cca 4,07 ha prošel v minulých letech částečnou rekonstrukcí, na financování se podílela naše společnost i město. Ve spodní a střední části je koncipován ve francouzském stylu, v horní části v anglickém a plynule přechází v lesopark. V roce 1997 byl prohlášen za kulturní památku.

Příměstské lesy tvoří samostatný lesnický úsek. Jakou část majetku zaujímají?

Příměstské lesy města Trutnova byly schváleny v roce 1986 původně na výměře 45,72 ha v lokalitě Šibeník, Janská kaple a Paradráha. V roce 1997 a v dalších letech byly postupně rozšířeny o navazující část zadního lesoparku na výměru 142,12 ha. S platností nového LHP od r. 2007 došlo k navýšení výměry na současných 302,22 ha, tj. 13% z celkové rozlohy lesů. Do kategorie příměstských lesů byly

zařazeny lokality Houska, Poříčský hřbet a část Kacíře. S obnovou LHP uvažujeme s dalším rozšířením příměstských lesů o lokalitu Čížkových kamenů.

Co Vás vede k rozšiřování příměstských lesů?

Snažíme se využít a rozvíjet potenciál, který se nabízí. Lesy jsou v bezprostřední blízkosti města, výrazně výškově členěné, ale i s rovinatými částmi. Jsou vhodné k procházkám, rekreačnímu sportování i tréninkům různých sportovních oddílů (běžci, lyžaři, cyklisti).

ku. V atraktivních místech jsou vytvářeny vyhlídky i s využitím postupné obnovy porostů. Lesní porosty v příměstských lesích jsou udržovány tak, aby byly průchozí a „uklizené“. Na základě objednávek je udržována naučná stezka.

Větší akce realizujeme s využitím podpory z evropských fondů. Na rozšíření příměstských lesů, vybudování altánů s ohništěm, rekonstrukci stezek a doplnění mobiliáře včetně venkovních tělocvičen jsme z Programu rozvoje venkova na období 2007-2013 získali 12,5 mil. Kč dotací, tj. 85% z celkové hodnoty 15 uskutečněných projektů. Dále jsme v roce 2013 ukončili projekt „Rekonstrukce významných ploch zeleně města Trutnov“ v lokalitách Janská kaple a Gablenz dotovaný z 90% ze Státního fondu životního prostředí (2,1 mil. Kč).

V lokalitě příměstských lesů dále umožňujeme aktivity zájmových skupin, které si domluvený prostor za námi stanovených podmínek upravují pro své potřeby svépomocí (Bikepark Vlčka, skauti, lyžaři). Dále umožňujeme konání organizovaných akcí (převážně sportovních) a při sněhové pokrývce udržování lyžařských běžeckých stop v lesoparku a na Housce (což obnáší výrazné omezení lesnických činností v této době). V současné době vzniká v lokalitě Houska asfaltová cyklistická stezka, která bude využitelná i pro in-line bruslaře a lyžaře na kolečkových lyžích.

Co považujete aktuálně za hlavní problém(y) při správě obecního lesa?

Hlavním problémem, nebo lépe řečeno, ohrožením stability obhospodařování obecního lesa je střídání zastupitelstev po čtyřech letech a jejich požadavky na správu lesa, které se zásadně liší od zadání minulého vedení. V Trutnově máme již páté volební období stejné vedení, takže směřování hospodaření v lesích města má kontinuitu, která je při nakládání s lesním majetkem nezbytná. Ve správě máme poměrně hodně příměstských lesů a správu hřbitovů, takže jsou nároky i kontrola naší činnosti ze strany veřejnosti vysoké. Co je třeba aktuálně řešit? Se stoupajícím tlakem na zvyšování rekreačních funkcí lesa je nezbytné jednoznačně vyřešit otázku odpovědnosti vlastníka lesa za škodu, která vznikne návštěvníkovi lesa třeba právě při užívání cyklostezek či běžeckých stop. Stávající legislativa toto břemeno odpovědnosti uvaluje na vlastníka lesa. Vlastník lesa by ale měl nést odpovědnost za případnou škodu, pouze zavínil-li ji úmyslně. Je přece nesprávné a nespravedlivé, aby vlastník byl postižen za to, že veřejnost využívá, navíc zcela zdarma, ke své relaxaci jeho majetek. K posílení právní jistoty vlastníků lesa je proto zapotřebí v tomto smyslu upravit zákon o lesích, případně další zákony.

S tím souvisí i další záležitost, a to příspěvky na hospodaření v lesích, dotace nebo náhrady. Mimoprodukční funkce lesa nejsou patřičně oceněny. Kromě individuálních dotací na vybrané projekty v podstatě na tuto činnost vlastníka lesa od státu nedostává vůbec nic.

Dalším problémem jsou škody zvěří (u nás převážně srnčí zvěř, na části majetku i jelení zvěř) a těžkopádné a neúčinné mechanismy nápravy. Řešení vidím ve změně mysliveckého zákona, která by umožnila úpravu početních stavů zvěře podle jejího okamžitého vlivu na lesní ekosystémy. Dále v posílení práv vlastníka jak při tvorbě vlastních honiteb (umožnit tvorbu vlastních honiteb na menších výměrách než 500 ha), tak při procesu rozhodování ve společenstevních honitbách (např. při stanovení početních stavů jednotlivých druhů zvěře).

Vycházím z vlastních zkušeností při správě vlastní honitby a zejména porovnání stavu porostů ve vlastní honitbě a našich lesních porostů ve společenstevních honitbách.

Jaké jsou priority činnosti Vašeho regionu v příštích dvou letech?

Region funguje dobře, takže zásadní změny nejsou na místě. Budeme pokračovat v pořádání exkurzí na lesní majetky nejen v našem regionu a v regionálním

společném obchodu, který je snahou o využití potenciálu dodávek dřeva členů v regionu na místní odběratele. Chtěl bych se ale pokusit o intenzivnější zapojení členů do procesu připomínkování.

Děkuji Vám.

Marie Růžková

5. 8. 2015

PRÁVNÍ PORADNA

Jaké informace lze považovat za obchodní tajemství při správě a hospodaření v obecním lese, které obec podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, není povinná poskytnout?

Předmětem dotazu je výklad ustanovení § 9 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Podle odstavce 1 tohoto ustanovení jsou z informační povinnosti povinného subjektu obecně vyjmuty informace, které jsou obchodním tajemstvím (pozitivní vymezení). V odstavci 2 je pak obsaženo negativní vymezení rozsahu ochrany obchodního tajemství, podle kterého se při poskytování informace týkající se používání veřejných prostředků za porušení obchodního tajemství nepovažuje poskytnutí informace o rozsahu a příjemci těchto prostředků. I když se ustanovení obou odstavců § 9 zákona vzájemně doplňují a nelze je aplikovat izolovaně, je před vytvořením souhrnných závěrů vhodné jejich obsah vyložit nejprve samostatně.

Z § 9 odstavce 1 zákona č. 106/1999 Sb. v jeho platném znění vyplývá, že informační povinnost se **obecně nevztahuje na žádnou informaci, která objektivně naplňuje pojmové znaky obchodního tajemství. Není přitom nutné, aby informace byla povinným subjektem jako obchodní tajemství výslovně označena.**

Tyto znaky je nutno odvodit z definice pojmu „obchodní tajemství“, jak je obsažen v ustanovení § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Za obchodní tajemství lze považovat každou skutečnost, která:

- je konkurenčně významná,
- je určitelná,
- je ocenitelná,
- je v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupná,
- souvisí se závodem a
- její vlastník zajišťuje ve svém zájmu její utajení.

Shora uvedené znaky přitom **musejí být naplněny** zásadně kumulativně, tedy všechny současně. Jestliže byt jen jediný z nich naplněn není, o obchodní tajemství se nejedná.

Obchodní tajemství je chráněno neformálně, tzn., že ke vzniku ochrany není nutný žádný zápis do veřejného rejstříku. Obchodní tajemství vzniká a je chráněno od okamžiku, kdy jsou naplněny jeho shora popsané zákonné znaky, a odpadnutím kteréhokoliv z nich naopak automaticky zaniká. Zda určitá skutečnost pojmovým znakům obchodního tajemství odpovídá a dají se na ni tudíž vztáhnout účinky § 9 zákona č. 106/1999 Sb., je pak nutno posoudit vždy se zohledněním konkrétních okolností jednotlivého případu:

K podmínce a) - konkurenční významnost: Skutečnost lze považovat za konkurenčně významnou tehdy, pokud je její znalost objektivně způsobila zlepšit postavení podnikatele, jemuž je známa (občanský zákoník používá pojem vlastník obchodního tajemství), v hospodářské soutěži. To je typické pro studie tržní situace, marketingové studie, obchodní záměry (ať již vlastní, nebo významných dodavatelů či odběratelů) apod. Skutečnosti, jejichž znalost nemá na postavení podnikatele

v hospodářské soutěži vliv, byť by jinak naplňovaly jeho zbývající pojmové znaky, obchodním tajemstvím nejsou (např. informace o změně rodinných poměrů zaměstnance, důvěrné informace, které jsou v hospodářské soutěži nevyužitelné apod.)

K podmínce b) – určitelnost: K otázce určitelnosti jako pojmového znaku obchodního tajemství se judikatura, ani právní teorie dle poznatků autora této odpovědi dosud nevyjádřily. Lze nicméně mít za to, že určitelnou bude taková skutečnost, kterou lze individualizovat, tedy oddělit od jiných podnikateli známých skutečností a postoupit ji (ať již za úplatu nebo bezplatně) jinému. To současně vyžaduje, aby šlo o skutečnost alespoň teoreticky zachytitelnou v podobě, kterou mohou vnímat třetí osoby (např. písemně). Podmínce „určitelnosti“ tak nebudou vyhovovat skutečnosti, které jsou z povahy věci samostatně nepřenositelné a nepředatelné, jako jsou např. osobní kvality zaměstnance spočívající v jeho schopnosti provést správný kvalifikovaný lesnický odhad apod.

K podmínce c) - ocenitelnost: Skutečnost, která má být předmětem obchodního tajemství, musí mít penězi ocenitelnou hodnotu. Ta bude zpravidla představována hodnotou výhody, kterou podnikateli znalost předmětné skutečnosti v hospodářské soutěži zajišťuje, resp. je objektivně způsobila zajistit; může však jít i o cenu, za kterou byla tato skutečnost získána, popř. výši jiných nákladů na její obstarání apod. Obchodním tajemstvím naopak nebudou důvěrné informace, které pro podnikatele ani potenciální peněžní hodnotu nemají.

K podmínce d) – nedostupnost: Pravidlem, že obchodní tajemství může představovat pouze skutečnost v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupná, zákonodárce mj. podtrhuje exkluzivitu vazby pojmu obchodní tajemství na výkon podnikatelské činnosti. Je patrné, že za obchodní tajemství nemůže být považována např. skutečnost, o které sice nemá žádné povědomí veřejnost, resp. spotřebitelé, ovšem v příslušných obchodních kruzích představuje tzv. notorietu (např. informace o výkupních cenách, které byly odběrateli zveřejněny, informace o růstových poměrech lesů v ČR, o jejich druhovém složení apod.). Naopak může být obchodním tajemstvím skutečnost, která je v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupná, ačkoliv v okruhu jiných osob (např. ve vědeckých kruzích) se s ní lze běžně setkat.

K podmínce e) – souvislost se závodem: Tato podmínka dále podtrhuje spojitost obchodního tajemství s podnikáním, neboť závodem je podle § 502 občanského zákoníku „organizovaný soubor jmění, který **podnikatel** vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti.“ V případě obcí není splnění této podmínky vyloučeno tím, že obce jsou veřejnoprávními korporacemi. I obec totiž může v právních vztazích jako podnikatel vystupovat a může být též držitelem odpovídajících oprávnění, např. živnostenského. Obchodním tajemstvím tedy mohou být (při splnění ostatních pojmových znaků) i skutečnosti týkající se hospodaření obce v obecním lese, pokud toto hospodaření má charakter podnikání. Tam, kde obce není držitelem žádného oprávnění k výkonu podnikatelské činnosti, může být její zařazení mezi podnikatele předmětem diskuse, v níž by bylo nutno posoudit, zda činnost obce splňuje sedm obligatorních znaků vymezených v § 420 odst. 1 občanského zákoníku, tj. zda je činnost výdělečná, je vykonávána samostatně, na vlastní účet, na vlastní odpovědnost, zda je vykonávána živnostenským nebo obdobným způsobem a zda je vykonávána se záměrem činit tak soustavně a za účelem dosažení zisku. Pochybnosti o podnikatelském charakteru činnosti obce nebudou vznikat tam, kde je obec zapsána do eviden- ce zemědělského podnikatele podle § 2f

a násl. zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, nebo je držitelem živnostenského oprávnění.

K podmínce f) - utajování: Na ochra- ně obchodního tajemství a současně i na vymezení jeho předmětu se musí podílet i sám podnikatel, jemuž jsou odpovídající skutečnosti známy. To vedle komentářové literatury potvrzuje i stále aplikovatelný rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.6.2008 sp. zn. 32 Odo 1568/2006, z něž je též patrné, jakým konkrétním způsobem má být vůle předmět obchodního tajemství utajit projevena a jak má být utajování následně zajišťováno: „Vůle podnikatele k utajení skutečností tvořících obchodní tajemství může být vyjádřena různým způsobem, např. v pracovní smlouvě, v závazkových vztazích (smlouvách), ve vnitřní organizační normě podniku, v jednostranném závazku mlčenlivosti, ve faktickém utajování apod. Zajišťování utajení obchodního tajemství může spočívat v opatřeních organizační, technické i jiné povahy, např. v uložení materiálů s obchodním tajemstvím v trezoru, v záka- zu přístupu nepovolaných osob na určitá pracoviště, v začlenění příslušných ustanovení do pracovních smluv apod. Podnikatel musí zajišťovat utajení skutečností „odpovídajícím způsobem“, což znamená **efektivní zajišťování s využitím všech možných technických prostředků**“.

Ani nesporné zjištění, že určitá informace týkající se hospodaření v obecních lesích pojmové znaky obchodního tajemství naplňuje, nezakládá ovšem na straně obce zákonný důvod pro její neposkytnutí. Jak bylo totiž zmíněno, podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 116/1999 Sb. se za porušení obchodního tajemství nikdy nepovažuje poskytnutí informace týkající se používání veřejných prostředků, pokud jde o informaci o rozsahu a příjemci těchto prostředků. To meze „využitelnosti“ institutu obchodního tajemství jako důvodu pro neposkytnutí informací významně zužuje, neboť za informaci týkající se používání veřejných prostředků mající charakter informace o rozsahu a příjemci těchto prostředků lze považovat **informaci o jakémkoliv plnění, které bylo z majetku obce poskytnuto**. Takto alespoň chápe účinky předmětného ustanovení judikatura. Tak podle již zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9.12.2004 sp. zn. 7 A 118/2002 – 37 platí, že „V souladu s § 9 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, nelze z důvodu ochrany obchodního tajemství odepřít poskytnutí informace o ceně, která bude hrazena z veřejných rozpočtů. Používání veřejných prostředků přitom zahrnuje nejen přímé výdaje, ale i prominutí plateb, které by jinak byly příjmem těchto rozpočtů. Smyslem tohoto ustanovení je umožnit veřejnou kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky. **Jelikož samotná informace o ceně nevypovídá o způsobu hospodaření, je nutné společně s ní vždy poskytnout alespoň rámcovou informaci o předmětu plnění, za něž se cena poskytuje, a to v rozsahu nezbytném pro posouzení hospodárnosti využití veřejných prostředků**“.

Současně platí, že případného žadatele o poskytnutí informace týkající se používání veřejných prostředků a směřující k poskytnutí informace o rozsahu a příjemci těchto prostředků nelze uspokojit izolovaným poskytnutím právě tohoto údaje bez současného poskytnutí dokumentu, v němž je údaj obsažen. K tomuto závěru (jmenovitě pro případ smluv, ovšem s potenciálním dopadem i na další dokumenty zahrnující informace o výši obcí poskytnutého či přijatého plnění) dospěl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 7. 5. 2008, č. j. 1 As 17/2008-67: „Informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, **není selektivní sdělení obsahu smlouvy, nýbrž text smlouvy v její celistvosti jako takový. Jestliže žadatel požádal o poskytnutí informace kopií smlouvy, na jejíž obsah se nevztahuje ochrana obchodního**

tajemství, je povinný subjekt povinen pořídit fotokopii, případně jinak hodnověrným způsobem poskytnout žadateli obsah smlouvy v kompletní podobě.“

V případech žádosti o poskytnutí informace týkající se používání veřejných prostředků a směřujících k poskytnutí informace o rozsahu a příjemci těchto prostředků, je tedy na místě postupovat tak, že žadateli bude zpřístupněn celý dokument obsahující tyto informace. Takovými dokumenty budou typicky smlouvy, které jsou veřejnými zakázkami ve smyslu § 7 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách („Veřejnou zakázkou je *zakázka realizovaná na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací*.“) Jedině ty části, které o rozsahu a příjemci veřejných prostředků ve smyslu § 9 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb. nic nevypovídají a současně naplňují pojmové znaky obchodního tajemství, jak byly popsány shora, informační povinnosti nepodléhají a lze je v dokumentu učinit nečitelnými.

Obce, které hodlají shora uvedených závěrů využít k tomu, aby zájemce o poskytnutí informací týkajících se hospodaření obce v obecním lese s odkazem na ochranu obchodního tajemství zcela nebo zčásti odmítly, je pak na místě upozornit, že rozhodovací praxe soudů vykazuje celkem jednoznačnou tendenci chránit žadatele o poskytnutí informace a maximalizovat informační otevřenost povinných subjektů. Je proto třeba počítat spíše s tím, že v situacích, kdy žádost o poskytnutí informace bude možné posoudit jak ve prospěch žadatele, tak i v jeho neprospěch (jako obchodní tajemství), bude soudní rozhodnutí vydané v případném sporu mezi žadatelem a obcí směřovat k ochraně žadatele a zaváže obec, aby informaci poskytla.

Odpověď zpracoval:
JUDr. Ing. Martin Flora, Dr.
Advokátní kancelář
Pásek, Honěk a partneři
Mendelova univerzita v Brně

LOS aktuálně

Přípravky na ochranu rostlin v lesním hospodářství

Přípravky na ochranu rostlin mají v ochraně lesa stále nezastupitelné místo. V posledních desetiletích došlo na poli jejich používání k řadě významných změn, které vedly k racionalizaci jejich používání a v souvislosti s tím i k omezení jejich nežádoucích vlivů na životní prostředí. V mnoha případech bylo jejich používání nahrazeno mechanickými metodami. Biologická ochrana je v lesním hospodářství stále „v plenkách“ a její efektivní uplatnění na sebe dá ještě dlouho čekat.

Tabulka 1: Přípravky na ochranu rostlin, jejichž použití je zakázáno v lesích certifikovaných systémem PEFC nebo FSC

Certifikační systém	Omezení	Účinná látka	Přípravek (-y)	Funkce
PEFC	WHO 1a	bromadiolone	Lanirat Micro	rodenticid
	WHO 1b	zeta-cypermethrin	Fury 10 EW	insekticid
FSC	WHO 1a	bromadiolone	Lanirat Micro	rodenticid
	WHO 1b	zeta-cypermethrin	Fury 10 EW	insekticid
	FSC PP	alfa-cypermethrin	Alfametrin, Alfametrin ME, Storanet, Vaztak Active, Vaztak 10 EC, Vaztak Les	insekticid
		cypermethrin	Forester	
		deltamethrhrin	Agrion Delta, Bioliot - Přípravek na ochranu rostlin, Decis 15 EW, Decis AL, Decis Mega, Fast K, Fast M, K-Obiol EC 25	insekticid
		diflubenzuron	Dimilin 48 SC	insekticid
		dikamba	Banvel 480 S	herbicid
		dimethoat	Bi-58 EC Nové, Danadim Progres, Perfekthion	insekticid
		fluazifop-P-butyl	Fusilade Forte 150 EC	herbicid
		fosfid hlinitý	Delicia Gastoxin, Phostoxin Pelety, Phostoxin Tablety, Quickphos Pellets 56 GE, Quickphos Tablets 56 GE	rodenticid, insekticid
		lambda-cyhalothrin	Karate se Zeon technologií 5 SC, Samuraj	insekticid
		mankozeb	Dithane DG Neotec, Dithane M 45, Mastana SC, Novozir MN 80 New, Ridomil Gold MZ Pepite	fungicid
		propachizafop	Agil 100 EC Garland Forte Tórnero	herbicid

Kolem jejich používání však panuje mnoho nesprávných názorů, a proto se je zde pokusíme vysvětlit a dostat na pravou míru.

V prvé řadě je nutné si vysvětlit základní pojmy. **Pesticidy členíme** (v souladu s legislativou, nejde o učebnicové členění) následovně:

- biocidy
 - dezinfekční přípravky a biocidní přípravky pro všeobecné použití
 - konzervační přípravky
 - přípravky pro regulaci živočišných škůdců
 - ostatní biocidní přípravky
- přípravky na ochranu rostlin (POR)
 - přípravky
 - » chemické přípravky
 - » biopreparáty (přípravky na bázi mikroorganismů)
 - další prostředky
 - » bioagens (makroorganismy)
 - » pomocné prostředky na ochranu rostlin

Biocidy jsou definovány ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 98/8/ES ze dne 16. února 1998 o uvádění biocidních přípravků na trh a následně zákonem č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění. Obecně tyto přípravky slouží k ochraně zdraví člověka a zvířat. Z podstaty jejich definice se v ochraně lesa nepožívají.

Přípravky na ochranu rostlin, jak je patrné již z jejich názvu, slouží k ochraně rostlin proti škůdcům. Jsou definovány v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnice Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS. Následně je řeší zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči. Pro nakládání s přípravky je třeba vlastnit osvědčení patřičného stupně, pro další prostředky to není třeba. Do chemických přípravků patří všechny skupiny s koncovkou -cidy (insekticidy, rodenticidy, herbicidy, fungicidy atd.) a také regulátory růstu a repelent. Toto členění je uplatněno i v „Seznamu povolených přípravků a dalších prostředků na ochranu lesa 2015“ (dále jen „Seznam“). Další podrobnosti je možné nalézt v Lesnické práci č. 1 z roku 2015.

Z hlediska používání patří mezi nejpo- užívanější přípravky ve vztahu k měrné jednotce (kg, l, ks) repelenty, což je zřejmé i ze způsobu jejich používání (neředí se, vysoká spotřeba účinné látky). Se značným propadem je následují herbicidy a feromony. Insekticidy, rodenticidy a fungicidy jsou dlouhodobě na minimální úrovni. **Obecným trendem je, že objem spotřebovaných přípravků dlouhodobě klesá**, s výjimkou feromonů, které až do roku 2010 stoupaly (novější údaje nemáme k dispozici), avšak i zde došlo dle neoficiálních údajů k propadu. Vzhledem k tomu, že se zde porovnává neporovnatelné, je vhodné se podívat i na srovnání v investovaných

finančních nákladech. I v tomto případě dominují repelenty, těsně následovány herbicidy a feromony. S mírným poklesem následují insekticidy a konečně rodenticidy s fungicidy jsou opět na minimální úrovni.

U insekticidů dlouhodobě dominují syntetické pyrethroidy a z nich pak přípravky na bázi účinné látky (dále ú. l.) alfa-cypermethrin. Převládá jejich použití při asanaci kůrovcového dříví (včetně lapáků) a přípravě otrávených lapáků. Následuje ošetření sazenic proti klikorohu borového. Použití proti jiným škodlivým druhům hmyzů je zcela zanedbatelné.

Situace u rodenticidů je dlouhodobě tristní. V současné době jsou k dispozici dva přípravky s registrací do lesních porostů. U přípravku Lanirat Micro registrace skončila a v příštím roce skončí i možnost jeho používání. Přípravek Polytanol není k použití v lesních porostech nejvhodnější a předchozí jen stěží nahradí. Řešení problému je však v nedohlednu.

Tabulka 2: Spotřeba účinných látek přípravků na ochranu rostlin podle skupin (celkem – spotřeba v agrárním sektoru; ostatní – souhrnná spotřeba v rámci lesnictví, okrasného zahradnictví a některých speciálních zemědělských plodin)

Typ přípravku	2012			2013		
	Celkem [kg, l]	Ostatní [kg, l]	%	Celkem [kg, l]	Ostatní [kg, l]	%
Akaricidy	3 640,55	0,98	0,03	982,99	2,13	0,22
Biopreparáty	4 517,72	6,32	0,14	4 965,51	0,00	0,00
Desikanty	31 376,42	18,33	0,06	28 315,80	52,28	0,18
Fungicidy	1 352 375,58	571,30	0,04	1 505 814,03	624,10	0,04
Herbicidy	2 841 950,49	28 480,21	1,00	2 587 105,31	20 715,66	0,80
Insekticidy	266 143,31	15,28	0,01	258 565,03	41,42	0,02
Moluscocidy	4 684,88	0,00	0,00	7 110,90	0,15	0,00
Regulátory růstu	871 718,87	6,62	0,00	748 659,47	0,11	0,00
Repelenty	4 724,60	336,69	7,13	1 982,51	10,98	0,55
Rodenticidy	8 481,54	38,76	0,46	3 777,71	0,05	0,00

U repelentů převládá používání přípravků proti okusu (zimnímu i letnímu). Překvapivě malá je spotřeba repelentů proti ohryzu a loupání. Nově registrované přípravky se zde poměrně těžko uplatňují a prosazují se pomalu.

V herbicidech jednoznačně převládají přípravky s ú. l. glyfosát (resp. glyphosate-IPA). Vysokou spotřebu vykazoval také Casoron G, jehož možnost používání již byla ukončena! Jisté uplatnění nacházejí ještě graminicidy, zejména při retardaci třtiny. Ostatní přípravky se používají opět spíše okrajově, se specifickým zaměřením na určité druhy plevelů (zejména obtížně hubitelné).

Fungicidy jsou specifickou skupinou, která se používá pouze v malých objemech v lesních školkách. Preferovány jsou širokospektrální fungicidy, ale často jsou použity i fungicidy se specifickým účinkem proti příslušnému houbovému patogenu.

Certifikační systémy a používání přípravků na ochranu rostlin v LH

PEFC řeší tuto problematiku v kritériu 2.1. Cílem je omezení používání POR. Preferují se technologie šetrné k životnímu prostředí, zejména biologické metody. POR se používají pouze v odůvodněných případech, musí být schválené a použity dle zásad správné aplikace (a v souladu s platnou etiketou). V případě jejich použití musí být vedena evidence druhů používaných POR a jejich spotřebované množství. Dále musí být správně nakládáno s obaly a zbytky POR. Aplikace může provádět pouze způsobilá osoba (toto vše je stanoveno i legislativou). Dále se uvádí, že nesmí být používány POR s účinnou látkou zařazenou dle hodnocení Světové zdravotnické organizace (WHO) do kategorie 1A (extrémně nebezpečné) a 1B (velmi nebezpečné). Současně musí být prováděno sledování škodlivých činitelů a předcházení a zabránění jejich škodlivému působení.

FSC tuto problematiku řeší v principu 6.6. Nepoužívají se chemické biocidy

a repelenty s výjimkou nařízených kampaní boje proti škůdcům. Výjimku představují případy, kdy vlastník doloží, že nelze řešit jinak (zejména u invazních druhů). Musí být vedena evidence druhů a spotřeby POR. Nepoužívají se neodbouratelné pesticidy, zejména pesticidy skupiny 1A a 1B dle hodnocení WHO (stejně jako u PEFC), a dále pesticidy uvedené v „Politice FSC o chemických pesticidech“ (zde jsou uvedeny jmenovitě účinné látky), pesticidy na bázi chlorovaných uhlovodíků, perzistentní a toxické pesticidy nebo pesticidy, jejichž deriváty zůstávají biologicky aktivní a akumulují se v potravním řetězci (toto ani FSC nespecifikuje, takže lze těžko odvodit, kterých účinných látek nebo POR se to týká, zde lze uplatnit do jisté míry i subjektivní názor), a pesticidy zakázané mezinárodními úmluvami (pravděpodobně jsou myšleny účinné látky, které se ocitly na seznamu látek např. zakázaných v EU, které jsou prakticky okamžitě zakázány k použití v ochraně rostlin, a to i bez možnosti do spotřebování zásob). V odůvodněných případech je možné požá-

dat o dočasnou (pětiletou) výjimku používání zakázaných chemikálií. Rovněž musí být vedena evidence a pracovníci, kteří přípravky aplikují, musí být proškoleni.

Přehled přípravků na ochranu rostlin, jejichž použití je zakázáno v lesích certifikovaných systémem PEFC nebo FSC, uvádí tabulka 1.

Celosvětově se odhaduje, že jsou v současnosti každoročně spotřebovány POR, které obsahují 2-2,5 mil. tun účinných látek. Největší podíl činí herbicidy, následovány shodně insekticidy a fungicidy. Přípravky je ošetřena zhruba 1/3 zemědělské půdy, informace o lesní půdě chybí. Je zajímavé, že největší spotřeba POR je na bavlníkových plantážích. Ačkoliv zaujímají pouze 4 % zemědělské půdy (bez lesů), je na nich použito 10 % světové spotřeby POR a dokonce 25 % světově použitých insekticidů!

V rámci České republiky dlouhodobě spotřeba POR v lesním hospodářství klesá, a to jak v celkovém objemu, tak i v podílu v rámci agrárního sektoru. Jestliže na přelomu tisíciletí se podíl POR použitých v lesním hospodářství pohyboval kolem 10 %, pak v současnosti se pohybuje pod 1 %. Přitom počty povolených přípravků stále rostou. Např. v roce 1962 bylo v agrárním sektoru povoleno používání 72 přípravků (z toho 40 insekticidů, 18 fungicidů a 14 herbicidů). V roce 2014 to pak bylo již 795 přípravků, z toho prakticky polovinu tvořily herbicidy. V lesním hospodářství bylo v roce 2014 registrováno 199 přípravků. V rámci tohoto počtu je ovšem velké množství přípravků s omezeným použitím – např. pouze v okrasných rostlinách nebo na nezemědělských půdách. K zahrnutí POR určených k použití v okrasných rostlinách do přípravků použitelných v LH došlo v roce 2011, což se projevilo okamžitě prudkým nárůstem počtu povolených POR v LH, a to zejména u insekticidů, fungicidů a herbicidů. Jinak je stav POR v LH dlouhodobě více méně vyrovnaný, a to jak v počtu povolených POR,

tak i v počtu povolených účinných látek. Spotřebu přípravků v roce 2012 a 2013 uvádí tabulka 2.

doc. Ing. Petr Zahradník, CSc.
Ing. Marie Zahradníková

LOS VÚLHM, v. v. i., Jíloviště-Strnady 136,
pošta Praha 5 – Zbraslav, CZ 156 00
e-mail: zahradnik@vulhm.cz

VE ZKRATCE

- 6. května se uskutečnilo na MZe jednání k problematice chřadnutí smrků na severní a střední Moravě a možnostem využití dotačních prostředků z Programu rozvoje venkova 2014-2020 na odstraňování lesních porostů v důsledku kalamitního výskytu sucha, přípravu ploch po kalamitních těžbách před zalesněním, umělou obnovu a ochranu založených porostů. Bylo dohodnuto, že MZe, sekce LH, připraví ve spolupráci s Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti podklady pro jednání s Evropskou komisí.
- 19. května proběhlo zasedání republikového výboru SVOL v Kněžičkách. Projednána byla mj. průběžná zpráva o plnění dodávek ve společném obchodu SVOL, dosavadní průběh jednání kulatých stolů ve věci novelizace zákona o myslivosti, recenze materiálu Trvale udržitelné hospodaření u LČR, o kterou byl SVOL státním podnikem požádán, a příprava Programu rozvoje venkova. V rámci SVOLu byl vyhodnocen dotazník, jehož cílem bylo zjistit pro plánované podzimní kolo PRV požadavky členů ohledně techniky a technologií pro LH. Podněty byly využity při jednání s pracovníky ministerstva 28. května. Ze strany SVOL byly vzneseny připomínky a požadavky v oblasti technických parametrů pro techniku a technologie pro lesní hospodářství, využitelnosti prostředků vzhledem k velikosti lesních majetků a dále rozšíření možnosti v záměru - pořízení strojů a zařízení pro opravy a údržby lesních cest.
- 26. května se uskutečnila schůzka s náměstkem ministra pro lesní hospodářství ve věci povinností vlastníků nemovitostí nebo investorů staveb při ochraně svého majetku podle § 22 lesního zákona, ve věci novelizace zákona o lesích, centrální úhrady příspěvků na hospodaření v lesích, platby na plochu lesa a přípravy náhradových vyhlášek. Výsledky jednání se zabýval republikový výbor 9. července, na kterém byly řediteli Odboru hospodářské úpravy a ochrany lesů MZe předány podklady k problematice povinností vlastníků lesů a vlastníků (provozovatelů) drah. S naléhavou žádostí o podniknutí kroků vedoucích k vyplácení příspěvků na hospodaření v lesích z resortních prostředků a žádostí o osobní jednání ve věci přímých plateb v lesnictví se obrátil předseda SVOL na ministra zemědělství.
- 1. června se konal v Brandýse nad Labem třetí a závěrečný „Kulatý stůl myslivost“. Tomu předcházela jednání na MZe zvlášť s vlastníky pozemků a zvlášť s mysliveckými organizacemi. Připomínky a podněty z těchto jednání však nebyly pro start kulatých stolů vzaty v úvahu. S výsledkem jednání kulatých stolů není SVOL spokojen. Z otázek pro majitele pozemků zásadních se podařilo dohodnout ve věci práva vlastníka rozhodovat o přičlenění volných pozemků k sousední honitbě dle vlastního uvážení. Z otázek s nižší prioritou panovala shoda např. ve věci úpravy doby lovu, příkrmování zvěře a myslivecké strážě. Návrh novely má být předložen na jednání vlády ČR do konce letošního roku.
- 15. června pokračovala série jednání pracovní skupiny pro dřevozpracující a lesní průmysl v ČR za účasti náměstka ministra zemědělství pro lesní hospodářství, náměstků ministra průmyslu a obchodu, vedení LČR, VLS a dalších zainteresovaných organizací. K předloženému návrhu prioritních oblastí MZe pro podporu zpracování dřeva podal SVOL následující připomínky: právně ukotvit povinnost kalibrace

měřicích zařízení u odběratelů dřeva nezávislou institucí, zjednodušit zákon o dřevu, zjistit možnosti využitelnosti Fondu životního prostředí k úhradě náhrady za poskytování tzv. ostatních funkcí lesa jeho vlastníků formou sazby na ha plochy lesa a k pokrytí kompenzací škod vlastníkům lesa způsobeným v důsledku imisí dle nového systému založeného na komplexním monitoringu lesa (EKOTOXA, 2009). SVOL navrhuje za účelem stabilizace zaměstnanosti v regionech změnit zákon o veřejných zakázkách tak, aby jediným kritériem výběrových řízení na práce u LČR nebylo pouze saldo zakázky, a změnou téhož zákona zavést do podmínek veřejných zakázek preferenci staveb a produktů na bázi dřeva.

- SVOL připomínkoval návrh novely zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem. Za neakceptovatelnou byrokratickou obstrukci, která nereflektuje podmínky v praxi a může znemožnit sběr v krátkém období možné realizace, považuje SVOL stanovení harmonogramu sběru reprodukčního materiálu, který musí být písemně potvrzen pověřenou osobou a dodavatelem před zahájením sběru. Dodržování harmonogramu může ohrozit řada důvodů – počasí, počet disponibilních sběračů apod. Prodloužení termínu pro podání žádosti o vystavení potvrzení o původu pověřené osobě na 15 dnů považuje SVOL z provozních důvodů za nedostatečné a navrhuje prodloužení tohoto termínu minimálně na 1 měsíc. SVOL nesouhlasí se zvýšením lhůty pro uchovávání evidence o původu reprodukčního materiálu na 20 let a požaduje ponechat stávající desetiletou lhůtu. Doporučuje zpoplatnit poskytování vzorků do Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin tržní cenou a přehodnotit bezplatné využití vzorků pro výzkum a výuku.
- V rámci meziresortního připomínkového řízení k návrhu novely nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národních seznamu evropsky významných lokalit, SVOL uplatnil zásadní připomínky k návrhu EVL Ždánický les a EVL Dobřany. Evropská komise požaduje na základě výsledků bilaterálního jednání z roku 2011 vyhlášení území Ždánického lesa jako evropsky významné lokality pro typ stanoviště 91G0 Panonské dubohabřiny. SVOL má však vážné podezření, že podklady, na kterých Evropská komise dospěla ke svým závěrům, nebyly dostatečně odborně připraveny, a se začleněním pozemků obce Dambořice a dalších nestátních vlastníků v k. ú. Dambořice do navrhované EVL Ždánický les rozhodně nesouhlasí. Rovněž tak i v případě města Dobřany. Zde je rozsah navrhované lokality předdimenzovaný a zahrnuje i biotopy, které nejsou pro předmět ochrany (kuňka žlutobřichá) relevantní. Návrh vyhlášení EVL se opírá o zastaralé plány hranic, není v souladu s již probíhajícím projektem rekultivace území a dle vyjádření města významně naruší strategii péče o dané území.

Ing. Marie Růžková
tajemnice SVOL

Výroční zasedání Lesnického spolku Rakouska

Letošní zasedání Lesnického spolku Rakouska se uskutečnilo ve dnech 10. – 12. června v Sankt Johann im Pongau. Za SVOL se zúčastnili Ing. Petr Jelínek a Ing. Josef Vovesný.

Hlavním tématem zasedání byla „Ochrana přírody v lese - vnější zasa-hování, nebo samostatnost“. Prezident spolku DI Johannes Wohlmacher ve svém projevu zdůraznil, že ochrana přírody je často velkou výzvou pro všechny, kteří jsou trvale udržitelným hospodařením

pokračování na str. 8. »

poověření. „To, že musíme přírodu chránit, je všeobecně rozšířeno a akceptováno. Ale když jde o to, jak se to má realizovat, jsou názory dokonce i mezi experty velmi vzdálené. Od aktivních zásahů až po ponechání zcela bez vlivu člověka. S takovým rozsahem názorů jsou konfrontováni vlastníci lesů a jejich hospodáři. Na stůl se tak nutně dostává myšlenka vnějšího rozhodnutí, jakož i jejího právního zakotvení, dle přání ochrany přírody. Zároveň se odehrává s velkou samostatností mnohé. Vlastníci pečují o biotopy, pečují o mokřady a mnoho dalšího bez větší pozornosti veřejnosti a bez odpovídající propagace.“ V projevu byl zmíněn důsledek bezzásahového režimu v NP Šumava s odumřením cca 1.200 ha porostů napadením kůrovcem v oblasti Trojmezí a jeho rozšířením do lesů kláštera Schlögel.

Ústřední téma zasedání bylo pojednáno především z hlediska hospodaření v územích Natury 2000. V Rakousku je do Natury zařazeno 219 oblastí s výměrou 1,2 mil. ha (z toho 500 tis. ha lesních a 400 tis. ha zemědělských ploch), což činí 13 % území celého Rakouska. EU vyžaduje výrazné doplnění seznamu. Zazněla kritika vyloučení vlastníka již při primárním zařazení lokalit do seznamu, argumenty proti regulaci hospodaření v těchto územích a požadavky na nové regule odškodnění vlastníků i za omezení sahající do budoucnosti. Bylo poukázáno na to, že způsob nařízení a směrnic shora nepřináší žádaný výsledek a že je třeba jednat s vlastníkem přímo na místě s řádným zohledněním hodnoty poskytované služby vlastníka pro veřejnost. Na druhé straně zazněly názory reprezentace ochrany. Bylo poukázáno na negativní hodnocení stavu většiny území Natury 2000 z hlediska biodiverzity, ovšem nezávislý odborník z univerzity konstatoval na základě měřitelných údajů opak.

Poznámky z exkurze do NP Vysoké Taury

NP o výměře 186 tisíc ha je největším chráněným územím v Alpách a největším NP ve střední Evropě. Rozprostírá se na pomezí 3 zemí (Salzburško, Tyrolsko, Korutany), specifický je výskytem 266 horských štítů, 550 jezer, 13 tis. ha ledovců. Vnitřní členění je na jádrové zóny (65 % území) a vnější zóny (35 %). **Jádrová území** reprezentují původní přírodní krajinu a jsou v ní velkoplošně zastoupeny všechny významné alpské ekosystémy v neporušeném stavu.

Vnější zóny jsou po staletí využívaná kulturní krajina. Výšková pásmostvitost vegetace odpovídá od údolní všem klimatickým zónám střední Evropy. NP byl založen v roce 1980; všechny velké vodohospodářské a sportovní projekty byly v území před vyhlášením zastaveny. Od roku 1997 je největším územím Natury 2000 v Rakousku, v roce 2006 byl uznán Mezinárodní unií na ochranu přírody (IUCN) národním parkem kategorie II. Vzhledem k tomu, že se vyskytuje na pomezí tří zemí a 60% pozemků je v soukromém držení, jsou vztahy založeny na partnerském (smluvním) principu.

Les v NP zaujímá 20 tis. ha (navíc časté přechody les - pastvina), **tj. pouze 11 % plochy celého parku.** Z toho je 80 % ve vnější zóně. Horní hranice lesa je cca 2.200 m, tvoří ji kleč, olše zelená, někdy i modřín s příměsí limby. Z toho vysoký podíl lesů je v zemi Salzburg 14 tis. ha a mají zde toto dřevinné složení: smrkové lesy s modřínem 50%, smrk s limbou 10 %, olše zelená 20%, kleč 15%, olše sedá 5 %.

Zásady péče o lesy ve vnější zóně se v podstatě neliší od zásad v jiných velkoplošně chráněných územích Rakouska; intenzita těžby je však proti minulosti podstatně nižší. Povolení podléhá zřízení cest, přibližování vrtulníkem, zřízení

pracovní lanovky, těžit šterk pro vlastní potřebu je dovoleno. Vzhledem k tomu, že většina lesů v NP je les ochranný, postačuje je právní úprava lesního zákona.

Zásady péče o lesy v jádrové zóně - při těžbě výběrný způsob jednotlivých stromů, zpracování nahodilé těžby, právo zalesnění a pokrytí potřeby vlastní potřeby dříví na bývalých salaších. Protože NP je územím Natury 2000, mají orgány státní správy, jak lesa, tak parku, právo navrhovaná opatření hospodaření z hlediska udržení příznivého stavu přezkoumat, a to bez ohledu na ochrannou zónu.

Cílem v NP je zvláště v přírodní zóně prioritně nechat působit přírodní procesy. Vedle ekonomického využívání vlastníky lesů v NP stojí na prvním místě zachování prostředí lesa a jeho biodiverzity. Výkon péče o lesní ekosystémy na státních pozemcích v NP Vysoké Taury zajišťují Rakouské státní lesy a. s. (vlastník lesa).

Cílem exkurze v NP bylo údolí v okolí Raurisu a průchod Rauriským pralesem. Prales leží v subalpinském stupni v nadmořské výšce 1650-1750 m n. m. Z pylových analýz je usuzováno na intenzivní ovlivnění v minulosti. V 12. století byl zde uzavřený smrkový les s jedlím a drobnou příměsí modřínu a limby; mezi lety 1400

Z exkurze u Bavorských státních lesů.

až 1500 byl holosečně vytěžen, vytratil se jedle, území bylo dále intenzivně využíváno pastvou dobytka, prosazovala se limba a modřín. V současné skladbě převládá smrk s příměsí modřínu a limby, zapojení 40 %, výškově diferencováno od 15 do 27 m, s typickým horským habitem smrku, velmi slabou přirozenou obnovou, mrtvým dřevem v rozsahu 50 m³/ha, obnova probíhá kolem pahýlů popadaných stromů. Proti okolí je zřejmá degradace půdy pastvou v minulosti, vývoj je dále ovlivněn zvěří. Území je řazeno do vnější zóny z důvodu významného ovlivnění v minulosti. „Prales“ je bez omezení navštěvován udržovanou stezkou napříč územím, která je volně přístupná.

Z exkurze zaměřené na přírodě blízké hospodaření v Bavorských státních lesích

Majetek Bavorských státních lesů nacházející se na území Rakouska je organizačně veden jako Lesní závod St. Martin. Ten obhospodařuje lesní půdu o výměře 18.509 ha (z toho les 11.158 ha, zbytek jsou plochy nad horní hranicí lesa). Bavorské státní lesy mají vytvořenou ucelenou koncepci hospodaření, celý majetek je rozdělen na oblasti s různou intenzitou hospodaření a ochrany přírody. Na celém majetku se těží 6,0 m³/ha porostní plochy.

První exkurzní zastávka byla věnována oblasti s výskytem tetřeva hlušce a opatřením, která lesnický provoz dělá na jeho podporu. Území je rozlišeno na části, kde se tetřev vyskytuje trvale (tyto plochy jsou zařazeny i do soustavy Natury 2000) - těžba dříví je zde prováděna jen mimo dobu toku a hnízdění, dále na oblasti, kde se v rámci lesnického hospo-

daření postupně upravují podmínky pro život tetřeva a kde se do budoucna počítá s jeho rozšířením, a na zbylé plochy např. v blízkosti lidských sídel, komunikací, v monokulturách SM bez podrostu apod., kde není s tetřevem počítáno. Zmapovány mají všechna tokaniště, místa, kde tetřeví hnízdí, i plochy, kde se v jednotlivých ročních obdobích vyskytují. Početní stavy tetřevů se jim v posledních letech daří zvyšovat.

Další lokalitou byla oblast s probíhajícími obnovními těžbami prováděnými pomocí lanovkových systémů. Jedna z ukázek byla věnována historii plavení dříví v oblasti obce Unken, těsně u hranic s Německem.

Bavorské státní lesy a myslivost

Velice zajímavá byla zastávka věnovaná výkonu práva myslivosti. Bavorské státní lesy mají honitby ve vlastní režii. Hlavním zájmem je udržení přiměřených stavů zvěře v honitbách a minimální výše škod. Hodnotícím kritériem je výskyt přirozené obnovy jedle bělokoré bez individuální ochrany, nebo oplocení. Stavy zvěře musí být a jsou udržovány v takové výši, aby bylo okusem poškozeno jen malé procento jedlí (do 20 - 30 %) v přirozených obnovách. To se zjišťuje na zkusných plochách, které

jsou vybírány ve stanoveném množství na plochu lesa. Pokud je okus vyšší, než je pro danou lokalitu stanoveno, odstřel se v následujícím roce zvyšuje. Stav zejména jelení zvěře se udržuje zhruba 1-2 ks/1.000 ha honitby.

Lesní závod St. Martin má na 18.509 ha plochy 1 lesmistra, 1 adjunkta, 5 revírníků, 4 zaměstnance v kanceláři a 3 profesionální myslivce. Všichni lesníci mají přidělen revír ve výši zhruba 1.500 ha (profesionální lovci pak až 3.500 ha), kde mají zodpovědnost za stav zvěře. Loví zde veškerou holou, provádí průběrný odstřel. Pokud se komukoli z nich nedaří udržet škody na jedli ve stanovené výši, je povinen zorganizovat společné lovy tak, aby bylo dosaženo cíle, tedy snížení stavu a škod. Trofejovou zvěř stírlí většinou poplatkoví hosté, často jde o několika-denní pobyty na loveckých chatách, kdy host stírlí nejen zvěř trofejovou, ale i holou a černou.

V Bavorských státních lesích dříve než u nás pochopili, že vysoký výnos z myslivosti dosahovaný výběrovými řízeními na pronájem honitby se v celkovém souhrnu nevyplácí vzhledem k tomu, že nájemce logicky nemá zájem na udržování co nejnižších stavů zvěře a škody zvěří ohromně narůstají. Tímto obdobím si v Německu také prošli, většinu honiteb pronajímali, nyní se vrací k tomu, co platí v lesích dávno, že myslivost by měl v lesních honitbách provádět lesní hospodář. Snad na to u nás jak státní lesy, tak i radní a zastupitelé obcí vlastních lesy také časem přijdou!

Ing. Petr Jelínek
Ing. Josef Vovesný

Z exkurze po lesním majetku Moravského Krumlova

18. června uspořádal Jihomoravský region SVOL exkurzi po lesích Moravského Krumlova zaměřenou na obnovu a výchovu dubu.

Lesní majetek o výměře 501 ha leží v LO Předhoří Českomoravské vrchoviny, rozpětí nadmořských výšek se pohybuje od 240 do 380 m n. m., průměrná roční teplota je 8,2 °C, roční úhrn srážek pouze cca 500 mm. Hlavní dřevinou je dub (49%), akát (18%), borovice (11%), habr (13%), dále olše, jasan, javor. Průměrná zásoba na 1 ha činí cca 140 m³, roční těžba se pohybuje v rozmezí 1.700-1.900 m³. Zhruba 25-30% prodaného dříví tvoří výřezy pro průmyslové zpracování, zbytek je vláknina nebo palivo, které se prodává ve formě štípaných metrů nebo polínek. Cca 150 ha je začleněno do soustavy Natura 2000. Na části majetku (50 ha) byla v r. 2005 vyhlášena NPR Krumlovsko-rokytenské slepence, kde je požadavek orgánu ochrany přírody na ponechání samovolnému vývoji.

Lesy spravuje společnost s ručením omezením, jejímž jediným vlastníkem je Město Moravský Krumlov. Městské lesy provozují myslivost ve vlastní režii, honitba má 510 ha, kde je normována pouze srnčí a do r. 2015 drobná zvěř. Cílem mysliveckého hospodaření je snížit počet černé zvěře, která se na majetek stahuje z okolních lesů a působí zde vysoké škody, na minimum. Součástí opatření je přechod na poplatkový lov, lov černé zvěře se sníženými nároky na chovnou hodnotu a využívání žádostí o odlov dle § 36, odst. 5, § 39 a § 45 odst. 1, písm. u.

Hlavním tématem exkurze byla pozitivní výchova dubu zimního. Na navštívené lokalitě byl počátkem r. 2015 na ploše cca 1,50 ha proveden výchovný zásah pozitivním výběrem, jehož princip spočívá v tom, že se uvolňují cíloví jedinci, kterým se díky prostoru daří lépe. Vybraní jedinci jsou pak intenzivně podporováni a vyvěveni. Součástí exkurze byla také zastávka věnovaná obnově dubu na živých stanovištích. Snaha o přirozenou obnovu dubu je zde komplikovaná zmlazováním habru, lípy a babyky. Bez opakovaných zásahů za účelem redukce necílových dřevin je zastoupení dubu v mlazině v hlavní úrovni nulové. Problémem jsou také škody pozdními mrazy.

Exkurze v terénu byla zakončena ukázkou akátového hospodářství na chudém stanovišti a prohlídkou Minimuzea československého opevnění. Odpolední část programu byla věnována přednášce doc. Ing. Tomáše Vršky na téma hodnotové přírůstové hospodářství dubu zimního a problematice újm v NPR, kterou přednesl jednatel městských lesů Ing. Jiří Rozmahel. O vyhlášení NPR nebylo s vlastníkem jednáno. Potíže provázely schvalování plánu péče o NPR i nárokování újm za rok 2011. Nárok na újmu byl redukován pouze na dvě porostní skupiny o výměře cca 5 ha s tím, že na ostatní ploše NPR lze těžit akát, který zde představuje 4,7% zásob (dle LHP 5 857 m³, akát 274 m³). V roce 2012 byla s AOPK uzavřena dohoda o vytěžení akátu. O provedeném zásahu byl sepsán protokol, který prohlásil NPR za těžbou nepoškozenou a konstatoval nastolení samovolného vývoje. Újma za rok 2013 a 2014 byla vyplacena až na drobnou korekci v požadovaném rozsahu.

Na závěr programu byla připravena komentovaná prohlídka rekonstruovaných dřevěných soch křížové cesty v areálu zámku v Bohuticích a rekonstruovaných zámeckých sklepů tamtéž.

Ing. Jiří Rozmahel
Ing. Marie Růžková

Zájemci o členství ve SVOL jsou vítáni. Pro další informace se obraťte na naši kancelář v Pelhřimově, nebo navštivte webové stránky www.svol.cz.

Vydává: Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, K Silu 1980, 393 01 Pelhřimov, IČO 45035652, tel./fax: 565 324 203, e-mail: info@svol.cz, vychází 3x ročně v nákladu 2000 ks. Odpovědný redaktor: Ing. Marie Růžková; za obsah příspěvků ručí autoři. Není-li uvedeno jinak, pocházejí veškeré použité fotografie z archivu SVOL. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 17027. Vytiskováno na papíře certifikovaném PEFC.

